

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 011812 15 Квлз
Бања Лука, 05.05.2015. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Желимира Барића, као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић, Обрена Бужанина, Смиљане Мрша и Даворке Делић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђених С.А. и Ф.Х., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези члана 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости, који су поднијели браниоци осуђених, адвокат А.Ц. из С. и А.Д. из С.М., против пресуда Окружног суда у Бањој Луци број: 11 0 К 011812 13 К од 17.7.2014. године и Врховног суда Републике Српске број: 11 0 К 011812 14 Кж 10 од 27.11.2014. године, у сједници вијећа одржаној дана 05.05.2015. године, донио је

П Р Е С У Д У

Захтјев за заштиту законитости се одбија као неоснован.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци број: 11 0 К 011812 13 К од 17.07.2014. године (која је потврђена пресудом Врховног суда Републике Српске број: 11 0 К 011812 14 Кж 10 од 27.11.2014. године) оглашени су кривим С.А. и Ф.Х. због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези члана 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ), те су осуђени: С.А. на казну затвора у трајању од 12 (дванаест) година, а Ф.Х., на казну затвора у трајању од 7 (седам) година.

Против тих пресуда браниоци осуђених су поднијели захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) због повреде Кривичног закона и због повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) Закона о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 53/12, у даљем тексту: ЗКП РС), са приједлогом да се обје пресуде укину и предмет врати на поновно одлучивање.

У одговору на Захтјев, републички тужилац Бранко Митровић је предложио да се Захтјев одбије као неоснован.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, у смислу одредби члана 354. ЗКП РС, ограничио само на испитивање оних повреда закона на које су се позвали подносиоци захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Одредба члана 350. ЗКП РС прописује да се овај ванредни правни лијек може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона и повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) овог закона (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. овог члана. Тим ограничењима је искључена могућност улагања овог правног лијека ако није кориштено право побијања пресуде жалбом, као редовним правним лијеком, а када су у питању означене повреде материјалног и процесног закона, на ове основе побијања пресуде се није могуће позивати у Захтјеву ако нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Коначно, ограничењем прописаним у ставу 3. истог члана, се искључује могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

Подносиоци захтјева, као основ побијања првостепене и другостепене пресуде означавају повреду Кривичног закона због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, наглашавајући да су и првостепени и другостепени суд крајње површно приступили анализи утврђеног чињеничног стања, да из доказа спроведених на главном претресу пред првостепеним судом, не произилази закључак да су осуђени починили кривично дјело за које су правоснажно осуђени, те при том, оспоравају и статус цивила оштећених, апострофирајући да из доказа спроведених на претресу пред првостепеним судом, произилази да су сви оштећени имали статус бораца.

Дакле, из разлога у образложењу захтјева, произлази да се захтјевом доводи у питање правилност чињеничне основе првостепене пресуде, те се на темељу чињеничних недостатака пресуде које подносиоци захтјева виде, гради теза о почињеној повреди Кривичног закона. Притом, подносиоци захтјева се између осталог, позивају на редактор Закона о кривичном поступку из 1953. године. Наиме, тачни су наводи из захтјева да се према одредбама раније важећег Закона о кривичном поступку, у неким ситуацијама сматрало да је повријеђен закон и тада када је примјењен на погрешно утврђено чињенично стање али је то омогућавала одредба члана 423. Закон о кривичном поступку који се примјењивао до 2003. године (за разлику од сада важећег Закона о кривичном поступку), јер је у истој било прописано да „ако се приликом рјешавања о захтјеву за заштиту законитости појави знатна сумња о истинитости одлучних чињеница утврђених у одлуци против које је захтјев подигнут, па ради тога није могуће одлучити о захтјеву, суд ће пресудом којом је рјешавао о Захтјеву укинути ту одлуку и наредити да се одржи нови главни претрес пред истим или другим стварно надлежним првостепеним судом“.

Према томе, како се захтјев за заштиту законитости у смислу цитираних одредби из члана 350. ЗКП РС не може улагати по основу чињеничних недостатака правоснажне пресуде, то је поднесени захтјев неоснован, јер повреда Кривичног закона као основ за подношење овог правног лијека против

правоснажне пресуде подразумјева да су у тој пресуди потпуно и правилно утврђене одлучне чињенице, а да се правилном примјеном закона на такву чињеничну основу, имала донијети другачија одлука.

У оквиру приговора заснованом на тврдњи о повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, захтјевом се истиче да је осуђенима повријеђено право на одбрану на начин што се правоснажна пресуда Окружног суда у Бањој Луци не заснива на доказима који су изведени на главном претресу, већ искључиво или у претежном дијелу, на исказима свједока З.Ч. који су дати у истрази, пред тужиоцем, без присуства тада осумњичених и њихових браниоца.

На напријед наведеним приговорима подносилаца Захтјева, не може се, по оцјени овог вијећа, темељити тврдња о повреди права на одбрану, као битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Наиме, право на одбрану садржано у принципу „једнакост оружја“ који манифестује једнак процедурални положај странака током суђења, обухвата читав спектар процесних права која оптуженом обезбјеђују једнаке процесне могућности током поступка у припреми и представљању случаја који је предмет оптужбе. То право на одбрану првенствено обухвата (али се не ограничава) на сљедећа права: право на довољно времена и одговарајуће могућности за припремање одбране, право да позива и испитује свједоке, право на ангажовање вјештака, право присуствовања суђењу, право приступа документацији и другим доказима који му могу помоћи у припреми одбране, право на браниоца, те право на присуствовање расправи у жалбеном поступку на којој је присутан тужилац. Повреда ових права, али и других права оптуженог која су у функцији осигурања једнаког процесног положаја странака током суђења, представља посебан облик битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која има за посљедицу укидање пресуде донесене уз ове повреде поступка. Због посебног значаја ових права, која су у основи права на правично суђење гарантованог чланом 6. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, повреда права на одбрану је једини облик битне повреде одредаба кривичног поступка, прописан наведеном законском одредбом, који представља основ за подношење захтјева за заштиту законитости, као ванредног правног лијека.

У конкретном случају, захтјевом се поставља теза да је у поступку доношења правоснажне пресуде повријеђено право на одбрану осуђених на начин што се пресуда искључиво или у претежном дијелу заснива на исказима свједока З.Ч. из истраге.

Супротно таквом ставу, ово вијеће налази да нема основа за тврдњу, изнесену у захтјеву, о почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка која се манифестује у облику повреде права на одбрану, усљед прихватања и заснивања пресуде на исказима свједока Ч. из истраге. Наиме, са једне стране, овај свједок је саслушан и на главном претресу пред првостепеним судом, па је одбрана имала могућност да истог испита унакрсно (што је и учинила), а тужилац је приликом саслушања овог свједока користио записнике о његовом саслушању из истраге, након чега их је приложио као доказни материјал, у

смислу одредбе члана 288. став 1. ЗКП РС. Са друге стране, супротно наводима из Захтјева, побијане пресуде се не заснивају искључиво или у претежном дијелу на исказма овог свједока из истраге, већ једним дијелом и на његовом исказу датом на главном претресу пред првостепеним судом, али и на многобројним другим доказима, такође, изведеним на главном претресу.

Из наведених разлога овај суд је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС, одлучио као у изреци пресуде, те је захтјев бранилаца осуђених одбијен као неоснован.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Желимир Барић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић